

Sygn. akt I BU 13/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 kwietnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Gersdorf (przewodniczący)

SSN Józef Iwulski (sprawozdawca)

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska

w sprawie z odwołania H. G.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.
o prawo do ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 4 kwietnia 2014 r.,
skargi organu rentowego o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego
wyroku Sądu Apelacyjnego
z dnia 3 grudnia 2012 r.

oddala skargę.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 28 marca 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. przyznał H. G. (wdowie po P. G.) prawo do ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla za jeden miesiąc (grudzień 2011 r.) w wysokości 138,88 zł. W odwołaniu od tej decyzji H. G. domagała się wypłaty ekwiwalentu

pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla za okres od stycznia 2010 r. do listopada 2011 r. (za 23 miesiące).

Wyrokiem z dnia 29 sierpnia 2012 r., Sąd Okręgowy - Sąd Ubezpieczeń Społecznych w K. zmienił decyzję organu rentowego w ten sposób, że przyznał odwołującej się prawo do wypłaty niezrealizowanego ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla przysługującego jej mężowi w wymiarze 3 ton rocznie za okres od 1 stycznia 2010 r. do 30 listopada 2011 r.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że odwołująca się z dniem 21 grudnia 2011 r. nabyła prawo do renty rodzinnej wdowiej po mężu P. G., zmarłym w dniu 21 grudnia 2011 r., który do śmierci pobierał emeryturę górniczą. Wyrokiem z dnia 27 czerwca 2011 r., ... 1070/11, Sąd Okręgowy w K. przyznał P. G. ekwiwalent pieniężny z tytułu prawa do bezpłatnego węgla w wymiarze 3 ton rocznie za lata 2008-2009. Świadczenie to zostało wypłacone w oparciu o decyzję "wykonawczą" organu rentowego z dnia 2 sierpnia 2011 r. W dniu 24 lutego 2012 r. H. G. złożyła w organie rentowym wniosek o wypłatę ekwiwalentu z tytułu prawa do bezpłatnego węgla za lata 2010-2011 dla uprawnionych emerytów i rencistów z przedsiębiorstw robót górniczych (za okres 24 miesięcy). Wniosek został załatwiony wydaniem decyzji kwestionowanej w niniejszym postępowaniu.

Przy takich ustaleniach faktycznych Sąd Okręgowy przyjął, że mąż odwołującej się był osobą uprawnioną do ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla i dlatego wypłacono mu ekwiwalent za lata 2008-2009. Natomiast kwestią sporną było ocena, czy odwołującej się (wdowie po emerycie uprawnionym do ekwiwalentu) przysługuje ekwiwalent za okres, w którym nie legitymowała się ona prawem do renty rodzinnej (od stycznia 2010 r. do listopada 2011 r.). Sąd pierwszej instancji, powołując się na treść art. 8 ustawy z dnia 6 lipca 2007 r. o ekwiwalencie pieniężnym z tytułu prawa do bezpłatnego węgla dla osób uprawnionych z przedsiębiorstw robót górniczych (Dz.U. Nr 147, poz. 1031 ze zm.; dalej ustawa o ekwiwalencie pieniężnym) wywiódł, że w razie śmierci osoby uprawnionej, która zgłosiła wniosek o wypłatę ekwiwalentu, należny jej ekwiwalent wypłaca się - w pierwszej kolejności - małżonkowi oraz dzieciom, z którymi zmarły prowadził wspólne gospodarstwo domowe. Wskazane osoby mają prawo do udziału w postępowaniu o wypłatę ekwiwalentu pieniężnego, które nie zostało ukończone z

uwagi na śmierć osoby wnioskującej o wypłatę ekwiwalentu. Roszczenia te wygasają po upływie 12 miesięcy od dnia śmierci osoby, której ekwiwalent przysługiwał, chyba że przed upływem tego okresu zostanie zgłoszony wniosek o prowadzenie postępowania w tym zakresie. Sąd pierwszej instancji zwrócił ponadto uwagę na treść art. 7 ust. 7 ustawy o ekwiwalencie pieniężnym w brzmieniu obowiązującym od dnia 28 lipca 2011 r. i na tej podstawie wywiódł, że w razie wypłaty przez organ rentowy ekwiwalentu po uwzględnieniu pierwszego wniosku złożonego przez osobę uprawnioną, ekwiwalent w następnych latach powinien być wypłacany bez konieczności składania kolejnych wniosków o wypłatę. Bezsprzecznie organ rentowy wypłacił mężowi odwołującej się ekwiwalent pieniężny za lata 2008-2009 na jego wniosek i dlatego wypłata ekwiwalentu przysługującego za kolejne lata (2010-2011) nie musiała być poprzedzona złożeniem przez niego nowego (odrębnego) wniosku o wypłatę ekwiwalentu. Istotne jest przy tym, że mąż odwołującej się posiadał prawo do emerytury od stycznia 2010 r. do chwili śmierci (w grudniu 2011 r.). To zaś oznacza, że uprawniony emeryt zgodnie z harmonogramem przyjętym w ustawie powinien otrzymać ekwiwalent pieniężny w wymiarze rocznym odpowiadającym równowartości 3 ton węgla za lata 2010-2011 dopiero w pierwszym kwartale 2012 r. Uprawnienie to w terminie ustawowym nie mogło jednak zostać bezpośrednio zrealizowane na rzecz uprawnionego emeryta z uwagi na jego wcześniejszy zgon. W tej sytuacji należy przyjąć, że postępowanie w sprawie uprawnień do ekwiwalentu pieniężnego należnego mężowi odwołującej się za lata 2010-2011 "nie zostało ukończone" wskutek jego śmierci. Roszczenie o wypłatę ekwiwalentu należnego za ten okres "potwierdziła" w dniu 24 lutego 2012 r. wdowa po zmarłym, domagając się, aby wypłata nastąpiła zgodnie z harmonogramem ustawowym (w pierwszym kwartale 2012 r.). Skoro odwołująca się w terminie 12 miesięcy od daty zgonu uprawnionego zgłosiła stosowne żądanie w organie rentowym, to roszczenie o wypłatę ekwiwalentu pieniężnego przysługującego zmarłemu emerytowi nie wygasło. Sąd Okręgowy uzupełniająco wskazał, że osoba uprawniona do renty rodzinnej, nie nabywa uprawnienia do ekwiwalentu pieniężnego za okres poprzedzający uzyskanie przez nią prawa do renty rodzinnej, pomimo że renta rodzinna jest świadczeniem pochodnym względem świadczenia emerytalno-rentowego, które przysługiwało osobie

uprawnionej do ekwiwalentu pieniężnego. Uprawniony do renty rodzinnej może dochodzić wypłaty ekwiwalentu pieniężnego za okres poprzedzający uzyskanie uprawnień do renty rodzinnej wyłącznie w ramach niezrealizowanych świadczeń po osobie, która już wystąpiła z wnioskiem o taki ekwiwalent. Ten przypadek wystąpił w rozpoznawanej sprawie. Mąż odwołującej się nie dożył terminu, w którym zgodnie z ustawą miała nastąpić wypłata ekwiwalentu należnego mu za lata 2010-2011, a - w świetle znowelizowanego art. 7 ust. 7 ustawy o ekwiwalencie pieniężnym - zmarły nie był zobowiązany do składania nowego wniosku o wypłatę ekwiwalentu za lata 2010-2011, bo jego poprzedni wniosek o wypłatę ekwiwalentu za lata wcześniejsze (2008-2009) został pozytywnie rozpatrzony. W tych okolicznościach odwołanie zasługiwało na uwzględnienie.

Wyrokiem z dnia 3 grudnia 2012 r., ... 2143/12, Sąd Apelacyjny oddalił apelację organu rentowego od wyroku Sądu pierwszej instancji. Sąd odwoławczy w całości podzielił ustalenia faktyczne Sądu Okręgowego i jego ocenę prawną. Dodał przy tym, że mąż odwołującej się - jako osoba uprawniona do ekwiwalentu - niewątpliwie złożył w organie rentowym wniosek o wypłatę ekwiwalentu pieniężnego i w świetle znowelizowanego art. 7 ust. 7 ustawy o ekwiwalencie pieniężnym świadczenie to w następnych latach należało uprawnionemu wypłacić bez konieczności składania kolejnych wniosków o wypłatę. Aby wypłata ekwiwalentu za lata 2010-2011 mogła nastąpić, mąż odwołującej się nie musiał więc składać kolejnego wniosku w tym przedmiocie, tym bardziej że w spornym okresie zachował uprawnienie do tego świadczenia. W okolicznościach rozpoznawanej sprawy prawo do spornego ekwiwalentu zostało ustalone, natomiast jego wypłata uległa przesunięciu w czasie, co było spowodowane tym, że uprawniony emeryt przed śmiercią nie zdążył zrealizować świadczenia. W tej sytuacji wypłata niezrealizowanego świadczenia powinna nastąpić na rzecz wdowy po uprawnionym emerycie.

Od wyroku Sądu Apelacyjnego organ rentowy wniósł skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, w której zarzucił naruszenie art. 8 ustawy o ekwiwalencie pieniężnym wskutek wadliwego przyjęcia, że wypłata odwołującej się ekwiwalentu pieniężnego za okres od 1 stycznia 2010 r. do 30 listopada 2011 r. była możliwa, mimo że jej mąż przed śmiercią nie złożył wniosku o

wypłatę ekwiwalentu za ten okres. W uzasadnieniu skargi organ rentowy wywiódł w szczególności, że nowelizacja art. 7 ustawy o ekwiwalencie pieniężnym - dokonana z dniem 28 lipca 2011 r. - nie ma wpływu na regulację przyjętą w art. 8 tej ustawy, która stanowiła podstawę rozstrzygnięcia Sądu Apelacyjnego. Zmarły nie złożył "wniosku o wypłatę ekwiwalentu" w rozumieniu art. 8 ustawy i dlatego nie można twierdzić, że świadczenie nie zostało zrealizowane, tym bardziej że zgodnie z harmonogramem przyjętym w art. 7 ustawy, wniosek o wypłatę ekwiwalentu za lata 2010-2011 można było złożyć dopiero w kolejnym kwartale przypadającym po dacie zgonu męża uprawnionego do otrzymania ekwiwalentu (w pierwszym kwartale 2012 r.). W ocenie organu rentowego, regulacje zawarte w ustawie o ekwiwalencie pieniężnym mają "charakter szczególny" i dlatego "wykładane winny być literalnie", z pominięciem wykładni rozszerzającej, czy celowościowej. Literalne brzmienie wskazanych przepisów ustawy o ekwiwalencie pieniężnym prowadzi do wniosku, że pojęcie "niezrealizowane świadczenie" dotyczy tylko takiego przypadku, w którym osoba uprawniona przed swoją śmiercią złożyła wniosek o wypłatę ekwiwalentu. Tymczasem w stanie faktycznym rozpoznawanej sprawy taki wniosek nie został złożony. Skarżący organ wywiódł, że wskutek wydania zaskarżonego orzeczenia poniósł szkodę polegającą na wypłacie odwołującej się - wbrew przepisom ustawy - kwoty 2.199,55 zł tytułem ekwiwalentu pieniężnego. Zdaniem organu rentowego, wyrok Sądu drugiej instancji jest niezgodny z art. 8 ustawy o ekwiwalencie pieniężnym i z tej przyczyny organ wniósł o stwierdzenie niezgodności z prawem zaskarżonego wyroku.

Sąd Najwyższy wzięt pod uwagę, co następuje:

Skarga jest nieuzasadniona, bowiem organ rentowy nie ma racji, że orzeczenie Sądu Apelacyjnego zapadło z oczywistym naruszeniem art. 8 ustawy o ekwiwalencie pieniężnym (tylko oczywista, rażąca, kwalifikowana niezgodność z prawem jest usprawiedliwioną podstawą skargi; por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 13 grudnia 2005 r., II BP 3/05, OSNP 2006 nr 21-22, poz. 323; z dnia 31 marca 2006 r., IV CNP 25/05, OSNC 2007 nr 1, poz. 17; Przegląd Sądowy 2008 nr 7-8. s. 184, z glosą Ł. Kozłowskiego; z dnia 10 maja 2006 r., III BP 2/06, OSNP 2007 nr 9-

10, poz. 127; z dnia 7 lipca 2006 r., I CNP 33/06, OSNC 2007 nr 2, poz. 35; z dnia 5 października 2006 r., I BP 10/06, OSNP 2007 nr 19-20, poz. 274 i z dnia 4 stycznia 2007 r., V CNP 132/06, OSNC 2007 nr 11, poz. 174, a także wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 27 września 2012 r., SK 4/11, Dz.U. 2012, poz. 1104; OTK-A 2012 nr 8, poz. 97 oraz postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 26 listopada 2012 r., SK 6/11, OTK-A 2012 nr 10, poz. 130).

Ustawa o ekwiwalencie pieniężnym określa zasady i sposób realizacji uprawnienia do ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla przysługującego osobom uprawnionym z przedsiębiorstw robót górniczych za okres od dnia 1 stycznia 2002 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. (art. 1). Przepis art. 2 pkt 1 tej ustawy wprowadza definicję legalną pojęcia "osoby uprawnionej". Według niej, przez "osoby uprawnione" należy rozumieć "emerytów i rencistów mających ustalone prawo do emerytury lub renty, którzy pobierali bezpłatny węgiel w naturze od przedsiębiorstw robót górniczych lub przeszli na emeryturę lub rentę z tych przedsiębiorstw oraz wdowy, wdowców i sieroty mających ustalone prawo do renty rodzinnej po byłych pracownikach przedsiębiorstw robót górniczych, uprawnionych do bezpłatnego węgla na podstawie Układu Zbiorowego Pracy dla pracowników zakładów górniczych z dnia 21 grudnia 1991 r., i którzy uzyskali emeryturę lub rentę przed dniem 1 stycznia 2007 r., a po dniu 31 grudnia 2001 r. nie pobierali ekwiwalentu".

W rozpoznawanej sprawie okolicznością ustaloną bezspornie jest, że w okresie od 1 stycznia 2010 r. do 30 listopada 2011 r. mąż odwołującej się - pobierający emeryturę górniczą - zachował status "osoby uprawnionej" w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy o ekwiwalencie pieniężnym. Nie budzi również wątpliwości, że przed śmiercią (w dniu 21 grudnia 2011 r.) nie złożył odrębnego, kolejnego wniosku o wypłatę ekwiwalentu za lata 2010-2011, która powinna zostać zrealizowana w pierwszym kwartale 2012 r. W sprawie ustalono ponadto, że mąż powódki wystąpił do organu rentowego z wnioskiem o wypłatę ekwiwalentu pieniężnego za lata 2008-2009 i uprawnienie to zostało na jego rzecz zrealizowane. Kwestią sporną jest natomiast ocena, czy - zgodnie z przepisami ustawy o ekwiwalencie pieniężnym - warunkiem koniecznym dokonania wypłaty ekwiwalentu za lata 2010-2011 wdowie po zmarłym emerycie górniczym było złożenie przez

niego przed śmiercią kolejnego wniosku zawierającego żądanie wypłaty ekwiwalentu za ten okres. Od wyjaśnienia tego zagadnienia zależy bowiem ocena, czy Sądy orzekające w sposób prawidłowy zastosowały art. 8 ustawy o ekwiwalencie pieniężnym, którego rażąca obrazę organ rentowy zarzuca w skardze.

Według pierwotnego brzmienia art. 7 ust. 1 ustawy o ekwiwalencie pieniężnym, ekwiwalent wypłaca Zakład Ubezpieczeń Społecznych, na wniosek osoby uprawnionej, zgodnie z harmonogramem przyjętym w art. 7 ust. 7 tej ustawy. Wniosek o wypłatę ekwiwalentu zgłoszony po raz pierwszy powinien zawierać imię i nazwisko osoby uprawnionej, numer PESEL albo rodzaj i numer dokumentu tożsamości obcokrajowca, adres zamieszkania osoby uprawnionej, numer świadczenia osoby uprawnionej oraz nazwę przedsiębiorstwa robót górniczych (art. 7 ust. 2). Do tego wniosku należy dołączyć dokument potwierdzający uprawnienie do ekwiwalentu i określający jego wysokość oraz oświadczenie osoby uprawnionej o niepobieraniu w latach 2002-2007 lub za ich część, ekwiwalentu pieniężnego lub bezpłatnego węgla w naturze (art. 7 ust. 3). Zgodnie z art. 7 ust. 4 ustawy o ekwiwalencie pieniężnym, wnioski o wypłatę ekwiwalentu zgłoszone za lata następne powinny zawierać dane, o których mowa w art. 7 ust. 2 pkt 1-4 ustawy (a więc wszystkie dane, które są wymagane przy składaniu pierwszego wniosku, za wyjątkiem informacji o przedsiębiorstwie robót górniczych). Wnioski o wypłatę ekwiwalentu za dany okres należało zgłosić do końca pierwszego kwartału roku, w którym miała nastąpić wypłata (art. 7 ust. 5), przy czym ekwiwalent za lata 2010-2011 jest wypłacany w 2012 r. (art. 7 ust. 7 pkt 6), w terminie 2 miesięcy od dnia zgłoszenia wniosku za ten okres (art. 7 ust. 8 pkt 1).

Wykładnia art. 7 ustawy o ekwiwalencie pieniężnym w jego pierwotnym brzmieniu prowadzi do wniosku, że warunkiem każdorazowej wypłaty ekwiwalentu pieniężnego przysługującego osobie uprawnionej za poszczególne okresy roczne (lub niekiedy dwuletnie) przewidziane w harmonogramie określonym ustawowo, było złożenie przez osobę uprawnioną odrębnego wniosku o wypłatę świadczenia należnego za dany okres roczny (niekiedy dwuletni). Innymi słowy, aby organ rentowy wypłacił uprawnionemu ekwiwalent pieniężny za kolejne okresy (lata kalendarzowe), osoba uprawniona powinna złożyć kolejne wnioski o wypłatę tego świadczenia (nie wystarczyło złożenie wniosku tylko za pierwszy okres). Obowiązek

ten odnosił się również do sytuacji, gdy dane wymagane w kolejnym wniosku nie uległy zmianie w stosunku do informacji podanych w pierwotnym wniosku o wypłatę ekwiwalentu.

Ten stan prawny uległ jednak istotnej modyfikacji na skutek nowelizacji art. 7 ustawy o ekwiwalencie pieniężnym, wprowadzonej przez art. 1 ustawy z dnia 26 maja 2011 r. o zmianie ustawy o ekwiwalencie pieniężnym z tytułu prawa do bezpłatnego węgla dla osób uprawnionych z przedsiębiorstw robót górniczych (Dz.U. Nr 144, poz. 856), która weszła w życie z dniem 28 lipca 2011 r. W myśl zmienionego art. 7 ustawy o ekwiwalencie pieniężnym, wnioski o wypłatę ekwiwalentu zgłasza się do końca pierwszego kwartału roku, w którym ekwiwalent ma zostać wypłacony po raz pierwszy (art. 7 ust. 4), zaś w przypadku wypłaty przez ZUS ekwiwalentu na wniosek, o którym mowa w art. 7 ust. 1-4, ekwiwalent w następnych latach wypłaca się bez konieczności złożenia kolejnych wniosków o jego wypłatę (art. 7 ust. 7). Zgodnie z regulacjami przejściowymi (art. 2 ustawy z 26 maja 2011 r.), do wniosków o wypłatę ekwiwalentu złożonych przed dniem 1 stycznia 2012 r. stosuje wprawdzie się przepisy dotychczasowe (ust. 1), tym niemniej w przypadku wypłaty przez ZUS ekwiwalentu na wniosek zgłoszony przed dniem 1 stycznia 2012 r., ekwiwalent w latach 2012-2015 wypłaca się bez konieczności złożenia kolejnych wniosków o jego wypłatę (ust. 2).

Wobec powyższego należy stwierdzić, że dla dokonania przez organ rentowy wypłaty ekwiwalentu pieniężnego przysługującego mężowi odwołującej się za lata 2010-2011 nie zachodziła konieczność złożenia przez niego kolejnego (odrębnego) wniosku o wypłatę świadczenia za sporny okres, bowiem podstawą dokonania takiej wypłaty było uprzednie (tzn. przed 1 stycznia 2012 r.) złożenie przez niego wniosku o wypłatę ekwiwalentu za okres wcześniejszy (za lata 2008-2009). Skoro mąż odwołującej się, będący osobą uprawnioną do otrzymania ekwiwalentu za lata 2010-2011, zmarł już po złożeniu przez siebie wniosku (pierwszego) o wypłatę tego świadczenia, ale przed terminem, w którym ekwiwalent powinien zostać mu wypłacony zgodnie z harmonogramem ustawowym (31 marca 2012 r.; art. 7 ust. 6 pkt 2 ustawy), to zostały spełnione warunki określone art. 8 ustawy o ekwiwalencie pieniężnym. Zgodnie z tym przepisem, w razie śmierci osoby uprawnionej, która zgłosiła wniosek o wypłatę ekwiwalentu, należny jej ekwiwalent wypłaca się

małżonkowi oraz dzieciom, z którymi prowadziła wspólne gospodarstwo domowe, a w razie ich braku - małżonkowi i dzieciom, z którymi osoba ta nie prowadziła wspólnego gospodarstwa domowego, a w razie ich braku - innym członkom rodziny uprawnionym do renty rodzinnej lub na których utrzymaniu pozostawała ta osoba (ust. 1). Wymienione osoby mają prawo do udziału w postępowaniu o wypłatę ekwiwalentu, nieukończonym wskutek śmierci osoby, która wystąpiła o wypłatę ekwiwalentu (ust. 2), przy czym roszczenia, o których mowa w ust. 1, wygasają po upływie 12 miesięcy od dnia śmierci osoby, której ekwiwalent przysługiwał, chyba że przed upływem tego okresu zgłoszony zostanie wniosek o prowadzenie postępowania w tym zakresie (ust. 3). "Literalne brzmienie" art. 8 ust. 1 ustawy o ekwiwalencie pieniężnym, na które skarżący organ powołuje się w uzasadnieniu skargi, dotyczy "zgłoszenia wniosku", nie precyzując przy tym, o jaki wniosek osoby uprawnionej (pierwszy, czy kolejny) chodzi. Z art. 7 ustawy o ekwiwalencie pieniężnym oraz z art. 2 ustawy nowelizującej z 26 maja 2011 r. wynika zasada, że wypłata ekwiwalentu pieniężnego za lata następne, nie wymaga składania przez osobę uprawnioną kolejnych wniosków. Należy więc przyjąć, że art. 8 ust. 1 ustawy o ekwiwalencie pieniężnym ma zastosowanie także w przypadku, gdy osoba uprawniona do ekwiwalentu za kolejne okresy (za lata 2010-2011), nie złożyła wprawdzie wniosku o wypłatę świadczenia za te lata (nie miałyby zresztą takiego obowiązku po nowelizacji art. 7 ustawy), ale (uprzednio) złożyła przed śmiercią pierwszy wniosek o wypłatę ekwiwalentu (za lata 2008-2009). W związku z powyższym, odwołująca się - jako wdowa po osobie uprawnionej do ekwiwalentu za lata 2010-2011 - powinna otrzymać ekwiwalent na podstawie art. 8 ustawy o ekwiwalencie pieniężnym, gdyż jej zmarły mąż zgłosił wniosek o wypłatę w rozumieniu art. 8 ust. 1 ustawy. Jej żądanie było uzasadnione, gdyż zostało zgłoszone organowi rentowemu przed upływem terminu 12-miesięcznego określonego w art. 8 ust. 3 ustawy o ekwiwalencie pieniężnym.

Na zakończenie należy dodać, że prawo do ekwiwalentu pieniężnego z tytułu bezpłatnego węgla, jest uprawnieniem pracowniczym (wynikającym ze stosunku pracy), o charakterze branżowym (górnictwym), a skoro nie jest realizowane przez pracodawcę (byłego pracodawcę), ale przez inny podmiot (Zakład Ubezpieczeń Społecznych, który działa w imieniu państwa), to musi być traktowane w sposób

szczególny i wyjątkowy. W sytuacji, gdy ciężar finansowania tego świadczenia przejęło z mocy ustawy państwo (a ściślej podatnicy), to należy zgodzić się ze skarżącym organem, że przepisy regulujące to uprawnienie muszą być interpretowane w sposób ścisły i gwarantujący zachowanie celu uzasadniającego odstępstwo od reguły, zgodnie z którą za wypłatę świadczeń ze stosunku pracy jest odpowiedzialny pracodawca, względnie jego następca prawny (por. wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 18 kwietnia 2012 r., III AUa 81/12, LEX nr 1164690). Jednakże taką właśnie ścisłą wykładnię - wbrew odmiennym twierdzeniom skarżącego organu - Sady obu instancji zastosowały w rozpoznawanej sprawie. Właśnie "literalna" analiza art. 8 w związku z art. 7 ustawy o ekwiwalencie pieniężnym doprowadziła Sady orzekające do trafnej konkluzji, że do zastosowania art. 8 ust. 1 ustawy wystarczające jest złożenie przez emeryta górniczego przed śmiercią pierwszego wniosku o wypłatę ekwiwalentu, bez konieczności złożenia wniosku o wypłatę za następne lata.

Z powołanych względów Sąd Najwyższy oddalił skargę na podstawie art. 424¹¹ § 1 k.p.c.